

זאת ועוד: ידוע שביום ההסתלקות מתאספים ומאירים כל עניני העבודה שעבד ועמל במשך כל ימי חייו (כמבואר ב'אגרות הקודש' וב'סידור'⁵¹), כך, שנוסף על מעלת כל ענין מעניני עבודתו במשך ק"כ שנה כשלעצמו, ישנו גם ה"אור העולה על כולנה"⁵² מצירוף כל הענינים ביום ההסתלקות.

וכל זה - בנוגע לכל עניני עבודתו, ועל-אחת-כמה-וכמה שהיתה אצלו אז תכלית השלימות בנוגע לעניני העיקרי - תורה - "משה קיבל תורה מסיני"⁵³, ועד שהתורה "נקראת על שמו"⁵⁴, כמו שכתוב⁵⁵ "זכרו תורת משה עבדי".

ובענין התורה - הנה נוסף על מה שקיבל על-ידי עבודתו ויגיעתו, ניתנה לו התורה במתנה, והרי ענין המתנה הוא ללא הגבלות, ד"כל הנותן בעין יפה הוא נותן"⁵⁶, שלכן, הנה מצד נתינת התורה במתנה מלמעלה לא היה שייך ענין השכחה, כמאמר רז"ל⁵⁷ "בתחלה היה משה למד תורה ומשכחה עד שניתנה לו במתנה".

וכל כך היה מושלל אצלו ענין השכחה, עד שאפילו תלמידו יהושע זכר הכל, כדאיתא בגמרא⁵⁸ "בשעה שנפטר משה רבינו לגן-עדן אמר לו ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך, אמר לו, רבי, כלום הנחתך שעה אחת והלכתי למקום אחר כו'", ולא רק אצל יהושע, אלא גם אצל כל בני-ישראל לא היה אז ענין השכחה, ורק בימי אבלו של משה נשתכחו כו'⁵⁸.

ואף-על-פי-כן, למרות שכל עניני התורה היו אצלו בתכלית השלימות, ולא היתה אצלו מציאות של שכחה, הנה כשהוצרך ללמד הוראה לבני-ישראל - הרי למרות שכבר היה במעמד כל ישראל ("אתם נצבים גו'") ודיבר עמהם, מכל-מקום, "וילך משה", "למשכן בית אולפנא", להסתכל תחילה בתורה, ויתירה מזה, שעשה זאת לא רק כדי לצאת ידי חובה, אלא באופן ד"וילך", היינו, שעזב את מעמדו ומצבו הקודם והלך לבית אולפנא באופן של העכבה כו', וכפתגם הידוע של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נשמתו עדן⁵⁹, בנוגע ל"פנימי", שבכל ענין שעוסק, הנה בשעת מעשה הרי הוא מונח לגמרי בזה.

וזוהי הוראה לכל אחד ואחד, שכאשר מתעוררת איזו שאלה, עליו לעיין בשלחן-ערוך. אין לו לסמוך על העובדה שכבר למד ענין זה כמה וכמה פעמים, עד למאה ואחד פעמים, ובמילא זוכר היטב את הדין, ואין לו לסמוך אפילו על זה שלמד דין זה רגע אחד לפני שהתעוררה השאלה, אלא עליו לעיין בשולחן-ערוך מחדש, ולא רק כדי לצאת ידי חובה, אלא - "וילך", באופן פנימי⁶⁰.

ח. על-פי-זוה יובן גם סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר⁶¹, שפעם שהה עם אביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נשמתו עדן, במקום שלא הכירוהו, ולכן לא חשב שיקבדוהו ב"מפטיר", וכאשר בכל זאת קראוהו למפטיר, מצד ציור פניו החיצוני כו', ביקש שימתינו רגע, ונכנס לחדר צדדי, ועבר על ההפטרה, ורק אחר-כך עלה למפטיר - שזוהו דבר פלא:

בדרך כלל, כל ילד מגיל בר-מצוה מעביר את הסדרה יחד עם ההפטרה, וכמנהג החסידים - לא מתוך מגילה, אלא מתוך חומש עם טעמים. ועל-אחת-כמה-וכמה בנוגע לכ"ק אדמו"ר נ"ע שבכלל היה רחוק ממציאות השכחה, ומה גם שהיה רגיל באמירת ההפטרה, שהרי היה עולה למפטיר (בכל שבתות השנה) מידי שנה בשנה, וזאת, לאחרי שכבר קרא את ההפטרה כשהעביר הסדרה, כמנהג הנשיאים⁶². ובכלל אינו מובן מהו הצורך לעבור ("איבערקוקן") על ההפטרה, בה בשעה שקורין אותה מתוך חומש עם טעמים.

(58) תמורה טז, א.
 (59) סה"ש תורת שלום ע' 39 ואילך. וראה גם תורת מנחם - התוועדויות חל"ט ע' 67. וש"נ.
 (60) ראה גם "סדר הנהגת השואל עם הנשאל" (לבעל הפמ"ג) סדר השלישי בתחלתו (נרפס בסוף שו"ע או"ח ח"א).
 (61) ראה גם תורת מנחם - התוועדויות חט"ו ס"ע 134 ואילך.
 (62) ראה תורת מנחם - רשימת היומן ע' קצד. ס"ע קצז. וש"נ.

(51) תניא אגה"ק סז"ך-וכ"ח. סידור (עם דא"ח) שער הל"ג בעומר דש, סע"ב ואילך.
 (52) ראה תניא שעהיוה"א רפי"ב. ובכ"מ.
 (53) אבות רפ"א.
 (54) ראה שבת פט, א. שמו"ר פ"ל, ד. וש"נ.
 (55) מלאכי ג, כב.
 (56) ראה ב"ב נג, רע"א. וש"נ.
 (57) נדרים לח, סע"א.